

Landbruksinfo fra Indre Østfold kommune uke 39/2023

Erstatning for produksjonssvikt

I år er det dessverre aktuelt for mange å søke tilskudd ved produksjonssvikt. Det kommer mange spørsmål, så vi har samlet en del relevant informasjon her.

Det blir travelt for oss fremover, så vi ber dere som har behov for å søke tilskudd om produksjonssvikt gjør det så fort som mulig etter innhøsting. Vi skal gjøre vårt beste for å forberede sakene så raskt som mulig, før de sendes til Statsforvalteren for vedtak.

Hvordan fungerer erstatning for produksjonssvikt?

Er årets avling lavere enn 70 % av gjennomsnittsavlingen din bør du [søke om erstatning](#). Gjennomsnittsavlingen regnes ut fra de 5 beste årene av siste 6 år, slik at du kan ta ut det dårligste året. Dersom du ikke har drevet i 6 år er det de årene du har drevet som danner snittet. Er dette første året ditt, kan vi bruke tall fra tidligere driver eller normtall for området/kommunen for beregning av gjennomsnittsavling.

OBS! Har du ikke **meldt fra** om mulig produksjonssvikt etter tørken, og ser nå at avlingen er lavere enn du trodde, evt. er i ferd med å regne bort, så må du [melde fra så fort som mulig \(følg link\)](#)!

Du søker erstatning elektronisk i søknadsskjema hos Landbruksdirektoratet, her finner du hva som er registrert avling fra tidligere år. **Husk å legge inn dokumentasjon på skadeårets avling.** Tallene fra 2022 kommer i månedsskiftet september/oktober. Det er to ulike søknadsskjemaer:

- For produksjonssvikt innen vekstgruppene **frukt, korn og annet frø** til modning eller **grovfôr i foretak med husdyr**, går du til skjema [Tilskudd ved produksjonssvikt](#).
- For produksjonssvikt innen vekstgruppene **bær, grønnsaker, poteter** eller **grovfôr salgsproduksjon**, går du til skjema [Erstatningsordningene i landbruket](#)

Søknadsfrist er 31. oktober!

Søknaden kommer til kommunen, som forbereder saken din og sender over til Statsforvalteren i Oslo og Viken. Der behandler de saken din, spør oss om mer opplysninger og fatter et vedtak som du får i foretakets innboks i Altinn.

Får du innvilget tilskudd, blir pengene utbetalt til din konto innen en uke etter at vedtaket er fattet. Det er Landbruksdirektoratet som utbetaler pengene.

Du kan klage på vedtaket. Klagen sendes til kommunen som videresender klagen til Statsforvalteren. Hvis Statsforvalteren ikke omgjør vedtaket, vil klagen sendes videre til behandling hos Landbruksdirektoratet. Klagefristen er 3 uker etter mottatt vedtaksbrev.

Kommentarer og utdypende forklaringer til forskrift om satser for og beregning av tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon finner du i [Rundskriv 2022/65 Kapittel 2](#).

Annet du må passe på:

- Har du brukt eget såkorn eller korn til fôr? Pass på at dette er med i gjennomsnittsavlingen. Dersom det renses på mølla er det stort sett lagt inn i gjennomsnittsavlingen, men sjekk likevel. Dette gjelder både årets avling og tidligere års avlinger.
- Er du i tvil om kornet risikerer å bli avvist på mottak, kontakt mølla på forhånd. Sørg for å få bekreftelse fra mølla hvis de avviser kornet.
- Har du avling på lager fra i fjor? Det må dokumenteres at det ikke er årets avling. Oppgi dette i søknad om produksjonssvikt. Ta bilder.

Hva med avling som ikke er levert?

Mange har korn på lager ved søknadsfristen 31. oktober. Søknadsfristen gjelder uansett, og i søknaden må du derfor lage et anslag over skadeårets totalavling (levert + lager). Søknaden blir ikke behandlet før du har solgt alt og har dokumentasjon på det. Dersom du trenger forskuddsutbetaling, må du be om det i søknadsskjemaet.

Forskuddsutbetaling

I regelverket ligger det en mulighet for å kunne få utbetalt inntil 50 prosent av antatt tilskudd som forskudd. For vekstsesongen 2023 år vil regjeringen øke andelen av tilskuddet man kan få i forskudd til inntil 70 prosent.

[Justerer ordninger for å hjelpe bønder som er rammet av flom og tørke - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/justerer-ordninger-for-a-hjelppe-bonder-som-er-rammet-av-flom-og-torke)

Dersom du ønsker forskuddsutbetaling, krysser du av for dette i søknadsskjemaet og skriver en begrunnelse. Husk at her er det viktig at du er forsiktig når du anslår produksjonssvikten, slik at du ikke kommer i en situasjon som gjør at du må betale tilbake tilskudd når endelig erstatning er beregnet.

Nye avklaringer om uhøstet korn

Korn som blir treska og deretter avvist på kornmottaket eller ikke blir betalt på grunn av dårlig kvalitet, har tidligere ikke gitt grunnlag for tilskudd gjennom produksjonssviktordninga. I [kunngjøring fra Regjeringa 19. september](#) slås det fast at dette blir midlertidig endret for i år. Korn som blir avvist eller ikke blir betalt på grunn av dårlig kvalitet, kommer altså likevel inn under produksjonssviktordninga.

I ordninga ligger det en plikt til avgrense tap og plikt til å høste. Kommunen kan gi unntak fra høsteplikten. I mange tilfeller vil det ikke være praktisk mulig å avgjøre før høsting om kornet har så dårlig kvalitet at det ikke vil bli akseptert av kornmottaket. Kommunene kan gi unntak fra høsteplikten i tilfeller der det er rimelig tvil om kornet kan brukes (eller om innhøstingsforholdene ikke er forsvarlige). Vær klar over at det skal mye til for at det ikke lønner seg å treske!

[Skal du treske flomutsatt eller værskadd korn? - Norges Bondelag \(bondelaget.no\)](#)

Det er viktig at du tar kontakt med kommunen om du har korn du ikke får tresket!

Har du høstet korn til fôr?

Har du høstet korn til fôr vil du få tilskudd ved produksjonssvikt beregnet som vekstgruppe korn. I disse tilfellene legges det til grunn beregning av antall FEm grovfôr som regnes om til kg korn.

1 rundball = 144 FEm = 144 kg korn. Dette ganges med antall rundballer på arealet, og antall kg legges til kornavlingen for 2023.

Har du deretter sådd vekst nr. 2 på kornarealet etter fôr høstning av åkeren, regnes denne ikke med i skadeårets avling.

Klimaprosent og dokumentasjon

I søknadsskjemaet må du som søker anslå «klimaprosent» for avlingssvikten, dvs «den andel av avlingssvikt som skyldes klima i prosent». Denne «klimaprosenten» skal vurderes ved å se på om hele produksjonssvikten skyldes klimaforholdene i vekstsesongen eller om hele eller en andel av produksjonssvikten skyldes dyrkningstekniske forhold. Klimaprosent skal reduseres når det er andre forhold enn klima som har ført til produksjonssvikt. For de aller fleste vil skaden være 100 % klimabetinget i form av tørke og eventuelt nedbør/flom, og det er ikke behov for å dokumentere dette ytterligere. Er det andre grunner til produksjonssvikt, må det dokumenteres at skaden er klimabetinget.

Det er du som søker som har ansvar for å sørge for at all nødvendig dokumentasjon fremskaffes. Kommunen skal ved behov bidra til innhenting av dokumentasjon. Kommunen skal kontrollere og bekrefte dokumentasjonen som er vedlagt søknaden. Statsforvalteren behandler ikke søknaden før all nødvendig dokumentasjon foreligger.

Satser og beregning av tilskudd

Gjeldende satser for beregning av tilskudd ved produksjonssvikt ble sist justert i 2018, og var planlagt økt i 2024. Dette vil si at gjeldende satser ikke vil være oppdaterte, men det jobbes med økte satser på omtrent 6 % gjeldene fra 1. januar 2023. Videre er eksisterende tak for grovfôr, korn og annet frø til modning endret fra 750 000 kroner til 900 000 kroner og for frukt, bær, potet og grønnsaker fra 1,5 millioner til 1,8 millioner kroner.

Utklipp fra gjeldene satser for beregning av tilskudd:

Vekstgruppe: Korn og annet frø til modning	
Vekst	Sats, kr pr. kg
Hvete	3,28
Rug/rughvete	2,82
Bygg	2,76
Havre	2,59
Oljefrø	6,21
Erter til modning og konserveserter	3,80
Bønner til konserves (høstet før modning)	5,06
Raigras	17,71
Timotei og engsvingel	32,20
Rødsvingel, engrapp, kløver mfl.	78,20

Vekstgruppe: Grovfôr	
Grovfôr salgsproduksjon	Sats, kr 2,88 pr. kg
Grovfôr i foretak med husdyr	Sats, kr 4,43 pr. FEm

Hele tabellen med satser for alle vekstgrupper finner du i [forskrift om satser og beregning av tilskudd ved produksjonssvikt](#).

Tilskuddet beregnes med utgangspunkt i avlingen i skadeåret sammenlignet med gjennomsnittsavlingen i vekstgruppen (f eks korn) (forventet avling). Forskjellen mellom oppnådd avling og forventet avling i skadeåret fratrukket 30 % egenrisiko benevnes som produksjonssvikt eller tilskuddsberettiget avlingstap. 30 % egenrisiko beregnes av forventet avling.

Enkelt regneeksempel med følgende forutsetninger:

- 100 daa hvete, 100 daa bygg, 100 daa havre:
- Gjennomsnittsavling 5 beste av 6 siste år: 550 kg **korn**/daa.
- Årets avling: 310 kg hvete/daa, 250 kg bygg/daa, 490 kg havre/daa

	Hvete	Bygg	Havre
Forventet avling i skadeåret, kg (gj.snittavling x areal i skadeåret)	55 000 kg	55 000 kg	55 000 kg
- Fratrukket 30 % egenrisiko, kg	(55000 x 30 %) 16 500 kg	16 500 kg	16 500 kg
- Fratrukket avling i skadeåret, kg	31 000 kg	25 000 kg	49 000 kg
= Produksjonssvikt i skadeåret, kg	-7 500 kg	-13 500 kg	10 500 kg
Klimabetinget, %	100 %	100 %	100 %
Andel produksjonssvikt som kan gis tilskudd. Beregningsgrunnlag, kg	7 500 kg	13 500 kg	-10 500 kg
xSats, kr/kg*	3,28 kr/kg	2,76 kr	2,59 kr
Produksjonssvikt som kan gis tilskudd, beregningsgrunnlag, kr	= -24 600 kr	= -37 260 kr	= 27 195 kr
Sparte høstekostnader			
Tilskuddsgrunnlag	- 24 600 kr	-37 260 kr	27 195
Beregnet tilskudd: - 24 600 - 37 260 + 27 195 = -34 665			

*det jobbes med økte satser på omtrent 6 % gjeldene fra 1. januar 2023

De fleste får bedre betalt ved å selge varen sin mot hva erstatningsordningen vil kunne gi, så det skal mye til for at det ikke lønner seg å treske! Vi krysser fingrene for at det blir gode muligheter for å få inn kornet i oktober og november.

Økologisk drift

Økologisk produksjon gis et 25 % tillegg i fastsatt sats for veksten og 25 % reduksjon i normavling grovfôr når mer enn 50 % av foretakets areal i vekstgruppen dyrkes økologisk i skadeåret. Areal under omlegging fra konvensjonell til økologisk drift regnes ikke som økologisk areal i skadeåret.

Tilbud om veiledning

Produksjonen grovfôr med husdyr kan være særlig krevende å søke produksjonssvikttilskudd for, så det kan være lurt å be om hjelp hvis du trenger å søke, da helst mellom 15. og 31. oktober.

Kontaktpersoner for spørsmål og hjelp ved søknad om tilskudd til produksjonssvikt er i hovedsak [Anne-Marit Næss](#) (grovfôr), [Annica Svendsen](#) (korn), [Finn Frøshaug](#) (korn og grovfôr), [Hilde Riddervold Enger](#) (korn) og [Martin Opsahl](#) (grovfôr).

Vi som jobber med jordbruksordningene har satt av tid til framover til veiledning for RMP-søknader, søknad om produksjonstilskudd og søknad om produksjonssvikt. For tider og kontaktinfo se [forrige landbruksinfo](#). Vi er klar over at søknadsordningene kan være både overveldende, kompliserte og vanskelig å ha oversikt over, derfor vil vi gjerne at dere heller kontakter oss enn å la være å søke!

Hvordan kompostere tilslamma gras etter flommen?

Ødelagte grasavlinger som følge av flom, kan tas vare på som en næringsressurs selv om det ikke lenger kan brukes som fôr. Graset har godt med næringsstoffer og ved å kompostere den ødelagte avlinga kan næringsstoffene føres tilbake til jorda og legge grunnlag for bedre avlinger senere. Hvis skiftet uansett skal fornyes kan du også velge å pløye ned etter eventuell sprøyting og pussing av enga. Så hva trengs for å kompostere graset? I artikkel fra NLR Østafjells finner du en grov framgangsmåte for å kompostere:

[Hvordan kompostere tilslamma gras etter flommen? | NLR Østafjells](#)

10. oktober – verdensdagen for psykisk helse

Årets tema på verdensdagen for psykisk helse «vi trenger å høre til» #lagplass er viktig fokus for å bidra til å forebygge ensomhet og utenforskap. Med en slik sommer og høst som i år er det kanskje viktigere enn noen gang å oppleve et fellesskap i landbruket.

Felleskjøpet Spydeberg ønsker ALLE bønder velkommen for å markere verdensdagen for psykisk helse tirsdag 10. oktober kl. 11-14. De fyrer bålpanna, griller pølser og koker kaffe. De oppfordrer til å ta med deg en campingstol.

Spre budskapet til andre bønder i nærområdet og bruke anledningen til å be med deg en kollega på lunsj. Se facebookarrangement:

<https://www.facebook.com/events/320518357174489/?ref=newsfeed>

Møteplass for bonden

De siste månedene med tørke, uvær og flom har skapt store utfordringer og tøffe dager for deg som bonde. Norges Bondelag, TINE, Nortura og Felleskjøpet Agri inviterer til [sosialt og faglig treff på Felleskjøpets avdelinger](#):

- Mysen: 9.10. kl. 18.30-21.30
- Holstad: 10.10. kl. 18.00-21.00
- Sarpsborg: 12.10. kl. 18.30-21.30

Det er bra å møtes for å utveksle erfaringer, dele frustrasjoner, gleder, ideer, råd og løsninger. Norsk Landbruksrådgivning vil sette fokus på HMS og hvordan praktisk håndtere situasjonen. Rådgivere og tillitsvalgte fra Bondelaget, TINE, Nortura og Felleskjøpet Agri kan svare på spørsmål. Ingen påmelding!

Andre saker som ikke er relatert til produksjonssvikt:

- [Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#) kan leveres fra 1. oktober
- Frist for [RMP-søknad](#) og søknad om produksjonstilskudd er 15. oktober.
 - For veiledning, se forrige [Landbruksinfo](#) for tid og sted
 - [Regionalt miljøtilskudd 2023 \(arccgis.com\)](#)
- [Informasjonsmøte om afrikansk svinepest](#) 28.9. kl. 19-20
- [Markvandring i RapsTeknikk 27.9. kl. 16-18](#)
- [Kule småkryp i eng og beiter](#) – webinar 27.9. kl. 19-20.30
- [Markdager førmais.](#)
- [Webinarserie i småskala allsidig økologisk grønnsaksdyrking / markedshagedyrking](#)
- [Markvandring fangvekster og kompost](#) 17.10. kl. 16
- Elgjakta kan foregå fra 25.9., men de fleste elglagene i kommunen begynner ikke før 5. oktober. Skitt jakt!

Du kan abonnere på Landbruksinfo, meld deg på [her](#) for å få tilsendt i e-post. Dersom du vil reservere tid med en av oss i enhet landbruk, så kan du enkelt gjøre det via [bookingfunksjonen](#).

[Indre Østfold kommune](#)

[Enhet Landbruk](#)

Tlf.: 69 68 10 00

E-post: landbruk@io.kommune.no

Postadr.: Postboks 34, 1861 Trøgstad

Besøksadr.: Rådhusgata 22, 1830 Askim

Veterinærvakt Østfold Nord – Askim, Hobøl, Rakkestad, Skiptvet og Spydeberg: 69 22 10 90

Veterinærvakt Østfold Øst – Eidsberg, Marker, Rømskog og Trøgstad: 954 87 330

Viltvakt: 414 45 933